

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3330/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kaposvári Törvényszék 1.Pkf.20.695/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kaposvári Törvényszék 1.Pkf.20.695/2017/3. számú végzése, a Kaposvári Járásbíróság 28.Pk.50.998/2016/2. számú végzése, valamint a Pénzügyi Békéltető Testület (a továbbiakban: PBT) H-PBT-H-5340/2016. számú határozatának alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó 2010. június 2-án kölcsönszerződést kötött egy hitelintézettel 12 hónapos futamidőre. Mivel az indítványozó esedékes fizetési kötelezettségének időben nem tett eleget, a hitelintézet a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta, majd követelését értékesítette. Az indítványozó vitatta a hitelintézet által készített és számára megküldött elszámolást, majd a PBT eljárását kezdeményezte, amely határozatával annak kérelmét elutasította. Az indítványozó a PBT határozatának bírósági felülvizsgálatát kérte, amelyet az elsőfokú bíróság végzésével elutasított. Az indítványozó által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú bíróság – egyet értve az elsőfokú bíróság döntésében foglaltakkal – megállapította, hogy az a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény alapján a bíróság kizárólag azon iratok alapján dönthetett, amelyek már a PBT eljárása során is rendelkezésre álltak, további bizonyításnak nem volt helye. Az indítványozó kérelmében ugyan állította, hogy a hitelintézet által elvégzett elszámolás hibákat tartalmaz, ezek alátámasztására alkalmas iratokat azonban nem csatolt. A PBT a rendelkezésre álló iratok alapján helytállóan állapította meg, hogy az elszámolást nem lehetett hibásnak tekinteni. A másodfokú bíróság döntése értelmében az elszámolás helytelenségének állítása önmagában nem alkalmas a PBT határozata jogsértő voltának megállapítására.
- [3] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát, amelyben arra hivatkozott, hogy az ügyének érdekében hozott döntés, valamint a döntés meghozatalához vezető eljárások alapvetően sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésekben biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való jogát.
- [4] 4. A PBT eljárásával kapcsolatban előadta, hogy az nem küldte meg az elsőfokú bíróság részére a bizonyítékokul szolgáló iratokat. Ezzel az eljárással a PBT megsértette az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, továbbá akadályozta a jogorvoslathoz való jogát is. Álláspontja szerint a PBT eljárása akkor felelt volna meg az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes hatósági eljárásnak, ha a banki elszámolást a vonatkozó törvényeknek és a kölcsönszerződés tartalmának megfelelően bírálta volna el, és kötelezte volna a pénzügyintézetet a törvényeknek megfelelő elszámolásra. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a PBT előtti eljárásban nem érvényesült a fegyverek egyenlőségének elve sem, mivel a hatóság csak az egyik fél előadásait, illetve bizonyítékait vette figyelembe, így nem volt biztosított az elfogulatlan döntés meghozatala. Az ily módon lefolytatott hatósági eljárás az Alaptörvény XV. cikkében foglalt egyenlő bánásmód sérelméhez is vezetett.
- [5] 5. Indítványa értelmében az elsőfokú bíróság jogszabályba ütközően utasította el a jogorvoslati kérelmét, amely eljárásával megfosztotta jogorvoslati lehetőségétől. Az elsőfokú bíróság eljárása akkor felelt volna meg a tisztességes bírósági eljárás követelményének, és csak oly módon juthatott volna érvényre a tényleges jogorvoslati joga, ha kérelmét érdemben vizsgálta volna meg, feltárta volna az elszámolás és a PBT eljárásának törvény-

sértéseit, továbbá ha az esetlegesen hiányosan benyújtott kérelme miatt, határidő tűzése mellett felhívta volna a hiányok pótlására.

- [6] Az indítványozó a másodfokú bíróság végzését azért tartotta ellentétesnek a jogorvoslathoz való jogával, mivel az állítása szerint a pénzügyintézet olyan követelését biztosította, amely ellentétes a felek között létrejött kölcsön-szerződéssel és az elszámolási törvényekkel. A másodfokú bíróság eljárása akkor felelt volna meg a tisztességes bírósági eljárásnak, ha az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezi a bíróság, és felhívja az első fokon eljáró bíróságot az eljárás folytatására. Amennyiben pedig osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, akkor intézkednie kellett volna a hiánypótlás biztosítása iránt.
- [7] Álláspontja szerint a bírósági végzésekben megjelenő jogértelmezés oly mértékben önkényes, aminek következtében a döntések ellentétesek a jogszabályokkal, és ily módon az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói függetlenség elvének, valamint az R) cikk (2) bekezdés sérelmét is eredményezték. Mindezen túl az évek óta tisztességtelenül és törvénytelenül zajló elszámolási és felülvizsgálati eljárások veszélyeztették az egészségi állapotát, így az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése is sérült.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság – tanácsban eljárva – az Abtv. 56. §-a alapján először azt vizsgálta, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [9] A másodfokú bíróság végzése az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslattal nem támadható, nemperes eljárásban hozott döntés. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott végzéssel lezárt eljárásban kérelmező volt – fennáll.
- [10] Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az indítványozó beadványában az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését és 26. cikkét is megjelölte mint sérelmezett rendelkezéseket. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban arra mutat rá, hogy az Alaptörvény ezen rendelkezései nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogokat, így azokra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozóknak nincs lehetősége [lásd legutóbb: 3180/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [20]; 3177/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [23]].
- [11] A panasz egyébiránt a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek eleget tesz, megjelöli ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozói jogosultságot megállapító törvényi rendelkezéseket, az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntést, az Alaptörvény megsértett rendelkezését, továbbá tartalmaz indokolást az Alaptörvény által elismert jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, XV. cikk, XX. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdések] sérelmének a lényegére, illetve arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Mindemellett az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára vonatkozóan.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezen feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] A másodfokú bíróság az alkotmányjogi panasszal támadott, az elsőfokú bíróság döntését helyben hagyó végzésében, az indítványozó kérelmében foglaltakra reflektálva megállapította és kellő indokát adta annak, hogy miért került sor az indítványozó kérelmének elutasítására. Álláspontja értelmében a kérelem a számítási hibát és annak okát nem mutatta be, így nem felelt meg a törvényi előírásoknak. Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejezetten a bírósági döntések törvényellenességét állította.
- [14] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy „a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. Az Alkotmánybíróság ugyanis az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3056/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}. [...] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e jogági dogmatika elfogadott szabályaihoz {3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indokolás [12], illetve 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [18]; 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. Lásd összefoglalóan még: 3069/2017. (IV. 4.) AB végzés, Indokolás [9], 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [14].” {3125/2019. (V. 29.) AB végzés, Indokolás [11]} Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkot-

mányossági szempontú vizsgálata tartozik és a bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a jogorvoslattal már nem támadható bírói döntések általános felülvizsgálatának eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3075/2019. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [29]; 3073/2019. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [22]}.

[15] Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz valójában a bírói eljárás törvényességi felülvizsgálatára irányul, a bíróság döntésében foglaltak tartalmát sérelmezi. A fent kifejtettek alapján azonban az Alkotmánybíróság jelen ügyben sem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a bíróság döntése megalapozott volt-e. E kérdés ugyanis nem alkotmányossági szempontú mérlegelést, hanem a tényállás felülvizsgálatát jelentené, amelyre az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírói döntést tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés.

[16] 4. Az eddig megállapítottak alapján az Alkotmánybíróság jelen ügyben nem talált olyan okot, amelyet az Abtv. 29. §-a szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Abtv. 27. § a) pontja, 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/76/2018.

